

Mini Asia 80

I — A GUISA D'INTROIT

Benvolguts correligionaris:

Ningú no entendreà —probablement— com és posa a escriure un subjecte que pateix un atac agut de kalamofobia. (1)

Per aclarir-ho un xic direm que ens posem a escriure perquè diferents persones o estaments ens ho han demanat, malgrat que en anteriors reportatges persones ben importants i benvolgudes van estripar-se les vestidures interpretant equivocadament algunes de les nostres asseveracions. Bé; això és aigua passada.

Però com que és costum meua, en referir-me a altres terres, començar parlant un xic de la nostra, penso que no és bo perdre antics costums, i si amb això suscitarem una petita —o mitjana— controvèrsia també penso que això serà bo per a la revista, per als seus lectors i per a l'entreteniment en general, que bona falta ens fa.

Començarem per satisfer una senyora que durant l'any 80 i en carta al director quedava estranyadíssima que jo no parlés a bastament de la tipologia dels països i m'entretingués més en terres, monuments i facècies de viatge que no pas a tractar d'usatges i costums dels pobles. En els dos primers reportatges apareguts a RONSANA «El que hem vist a la Xina Roja» i «Continent sense esperança», hi havia abundor d'això que la lectora suggeria.

Després no ens hem atrevit a endinsar-nos per aquest camí, que pot resultar falsejador. El món no sols ha canviat molt, sinó que està canviant constantment.

Ja sabem que no se li acudirà a ningú identificar la tribu dels masai amb Dinamarca ni els tuaregs amb els edificis de Xicago, però qualsevol badoc podria descriure un rus com a pacífic ciutalà de Kabul (2) o un súbdit del coronel Gadaffi amb un activista de Eta-Militar.

SI PARLÉSSIM DE CASA NOSTRA, per exemple, tindríem de dir que, a diferència de 1929 en què Bohigas va llençar l'esclat d'aigües de colors al cel de Montjuïc, ara Barcelona és una ciutat bruta i deixada, no perquè l'alcalde, que és una bona persona, no lluiti aferrissadament per retornar-li la polida gentilesa del passat, sinó perquè l'esperit dels que l'habitarem s'ha embastardit fins a uns límits inversemblants.

Per què tinguem els clàxons desafortadament quan hi ha un embús de circulació? És que creiem que així es dessembusarà més ràpidament o que en canvi posarem més nerviosos els que al davant intenten solucionar el conflicte? En moltes situacions com l'esmentada —reproduïda diàriament milers de vegades— es pot veure el grau d'estultícia en què massivament anem caient.

L'ESTATUT. — Il·lusionats el vàrem votar. Ara presenciem el trist espectacle d'uns diputats que hom diria que puguen a veure qui sap dir més mal del seu oponent.

Em sembla —és clar que m'ho sembla a mi— que tot allò que se'ns havia dit de fer una Catalunya unida, forta, conseqüent, treballadora i ètica, s'ha transformat en una lluita per llocs d'influència i per imposar uns grups sindicals a uns altres, cosa que potser algú troba divertida o pedagògica, però que a mi i a molts d'altres ens sembla desastrosa per a la moral del país i el seu ressorgiment.

Gastem els diners en papers i pintures per embrutar parets i fabricar «cocktails Molotoff» per intentar tirar-los dintre de la Generalitat, cosa que obliga —cuïta corrents— a tancar les portes d'aquesta per evitar l'enfrontament dels mossos d'esquadra —forces del govern elegit democràtica-

ment— amb uns senyors del Baix Llobregat, nascuts terres enllà del sudoest espanyol, els quals no ha elegit ningú.

DEMOCRÀCIA. — Per a qualsevulla persona que li agradi pensar, opinar i discutir un xic, la dictadura no li va. Sols és plaent per a aquells que volen anar bé ells —bons nois que no es fiquen en res— i que els problemes del país i la seva economia ja els solucionaran els qui hi entenguin.

A mi m'agradaria conèixer la democràcia —que encara no hem vist per enlloc— i comprovar si la gent pot moure's sense violències, escriure sense censura de cap mena i anar pel carrer sense tenir por d'un cop de ganivet o d'una pedrada de goma-2, que hom pot trobar en els llocs més impensats. No. Això no és una democràcia. Segueix essent una «amigocràcia», nom que ja donàvem a l'antic règim —i també abans— perquè aquest és un país en el qual, si tens un amic influent, tindràs els camins aplanats —si no, entre penúries explosius ja em diràs quines alegries t'esperen—.

LLIBERTAT. — I és que tenir democràcia sense tenir llibertat és quelcom semblant al gos que es vol mossegar la cua. La llibertat metafísicament no existeix ni ha existit mai. No hi ha ningú lliure. Un i altre són esclaus de les seves obligacions —econòmiques o polítiques—, de la família —que ja esclavitzava força tanmateix!—, i de les seves dolences particulars, que ens han sigut repartides generosament perquè no hi hagi ningú que senti gelosia de l'altre.

Em podríeu assenyalar un poble, país o nació lliure? Veritablement lliure?

La llibertat és el gran crit per a bellugar masses humanes i com a conseqüència promoure revoltes i lluites en nom d'ella per qualsevol de les dues parts o de totes dues en-sems.

ABANS. — Molta gent ve a Santa Eulàlia a respirar uns aires més purs que l'«smog». (3) Per a mi això és interessant però secundari i ho ha sigut sempre, fins quan dormia —daurada joventut!— en un matalàs de palla. I anava a sentir a can Naps la ràdio del Queipo de Llano amb l'auència de l'amo, amic Esteve Moret que es passejava mormolant:

—No sé com la gent s'empassa tantes mentides i se les creu.

El més greu es que en el fons en Moret —republicà de bona fe— també se les creia.

ARA. — Una infinitat de persones —velles i noves— compten dintre de les meves més preuades amistats. I en aquesta mateixa revista hem llegit escrits de gran qualitat d'Anna, Galobart, Ruiz Calonja, P. Travesa, P. Farriol, J. Cabot i molts d'altres que no puc detallar perquè aquest és un escrit forçosament condensat i per tant esquifit.

Sols voldria argumentar a l'amic creador de la Secció «Ull viu i fora errades» que ens tindríem de donar compte que estem aprenent a escriure en català una petita minoria i que el 90 % de la població segueix fent-ho en castellà.

El perfeccionisme en aquesta qüestió s'ha de prodigar amb molta gràcia.

Com més exigents ens tornem en la redacció, més persones se n'inhibiran.

I ja és hora que ens adonem que en Pere i en Joan que treballen plegats, i que naturalment quan parlen ho fan en català, en canvi quan s'escriuen les lletres comencen més o menys així:

—Querido amigo...

Si els recrimineu amicalment us diran quelcom així:

—Veurà, els meus pares no em van ensenyar el català i a l'escola tampoc.

I com que té raó, la nostra obligació es fer una campanya sota el lema:

«Escriuiu en català i feu-vos comptar les faltes d'ortografia i de diccionari».

Si no, ni amb Generalitat ni sense, sempre estarem allà mateix.

O bé aquesta altra:

«Malgrat que pugui contenir imperfeccions, el vostre escrit serà més agraït en català que en qualsevol altra llengua».